

ธุรกิจท่องเที่ยว และ โรงแรม ในประเทศไทย

* ออมรัตน์ อากาศวิภาต

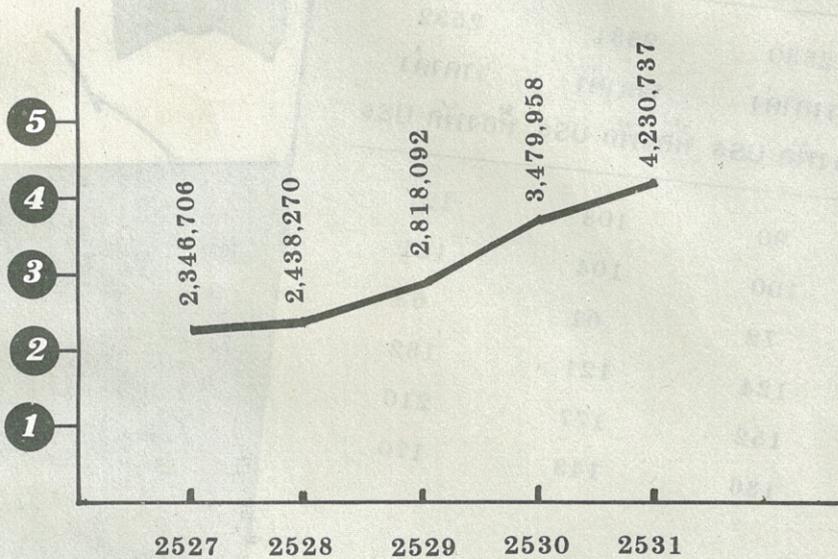
อุตสาหกรรมท่องเที่ยว เป็น เพิ่มขึ้นทุกปี ส่งผลให้เกิดความเจริญ - ร้านอาหาร
อุตสาหกรรมที่นำเงินตราต่าง เติบโตอย่างมากในธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับ - ร้านขายของที่ระลึก และที่
ประเทศเข้ามาในประเทศไทย อุตสาหกรรมท่องเที่ยวอีกหลายธุรกิจ สำคัญที่สุดคือ
เป็นอันดับหนึ่ง ถือเป็นรายได้หลักของ เช่น - ธุรกิจโรงแรม
ประเทศ ซึ่งมากขึ้นทุกปี จะเห็นได้จาก - ธุรกิจนำเที่ยว
จำนวนเงินและจำนวนนักท่องเที่ยวที่ - การขนส่ง

ธุรกิจโรงแรมกำลังเฟื่องฟู อัตรา การเข้าพักเฉลี่ยของโรงแรมทั้งในกรุง- ใหม่ ๆ ขึ้นอีก เพื่อรองรับจำนวนนักท่องเที่ยว
เทพฯ และต่างจังหวัดเพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะในปี 2531 สูงขึ้นประมาณ 85 - 90% ดังนั้น สถานการณ์ การท่องเที่ยว และธุรกิจโรงแรม จึงมีสภาพเหมือนกับ
ในอดีตที่ผ่านมาคือ โรงแรมมีจำนวนไม่พอเพียงกับนักท่องเที่ยว จะสังเกตเห็น
ว่า มีการลงทุนเพื่อเร่งสร้างโรงแรม ใหม่ ๆ ขึ้นอีก เพื่อรองรับจำนวนนักท่องเที่ยว
เมื่อความต้องการมีมากกว่าจำนวนห้องพัก ทำให้โรงแรมส่วนใหญ่เริ่มปรับ
ราคาห้องพักขึ้นมาเป็นช่วง ๆ เพื่อให้ถึง จุดที่สามารถอยู่ได้โดยมีกำไรพอสมควร
ปัญหาเกิดขึ้นเมื่อจำนวนห้องพัก มีไม่เพียงพอ และโรงแรมชั้นหนึ่งหลาย
โรงแรมขอโอกาสที่ภาวะเศรษฐกิจที่อ่อน อำนวยในปัจจุบันขึ้นราคาห้องพักอย่าง
ไม่มีเหตุผล ทั้งยังไม่รักษาสัญญาที่ทำไว้กับบริษัทนำเที่ยว ทำให้เกิดการ
วิพากษ์วิจารณ์และโจมตีธุรกิจโรงแรม อย่างรุนแรง

* อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

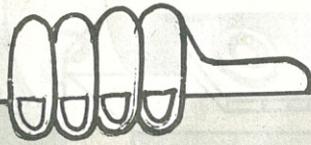
จำนวนนักท่องเที่ยว
(ล้านคน)

แผนภูมิแสดงสถิตินักท่องเที่ยว
ตั้งแต่ปี 2526 - 2531

ตารางเปรียบเทียบอัตราการเข้าพักเฉลี่ยในแหล่งท่องเที่ยวหลัก

	2528	2529	2530	2531
กรุงเทพฯ	57.83%	60.76%	80%	90%
ภูเก็ต	47.21%	56.58%	70%	70%
เชียงใหม่	50.63%	53.86%	65%	75%
พัตยา	53.07%	55.22%	70%	85%

ตารางเปรียบเทียบอัตราค่าห้องพักเฉลี่ย

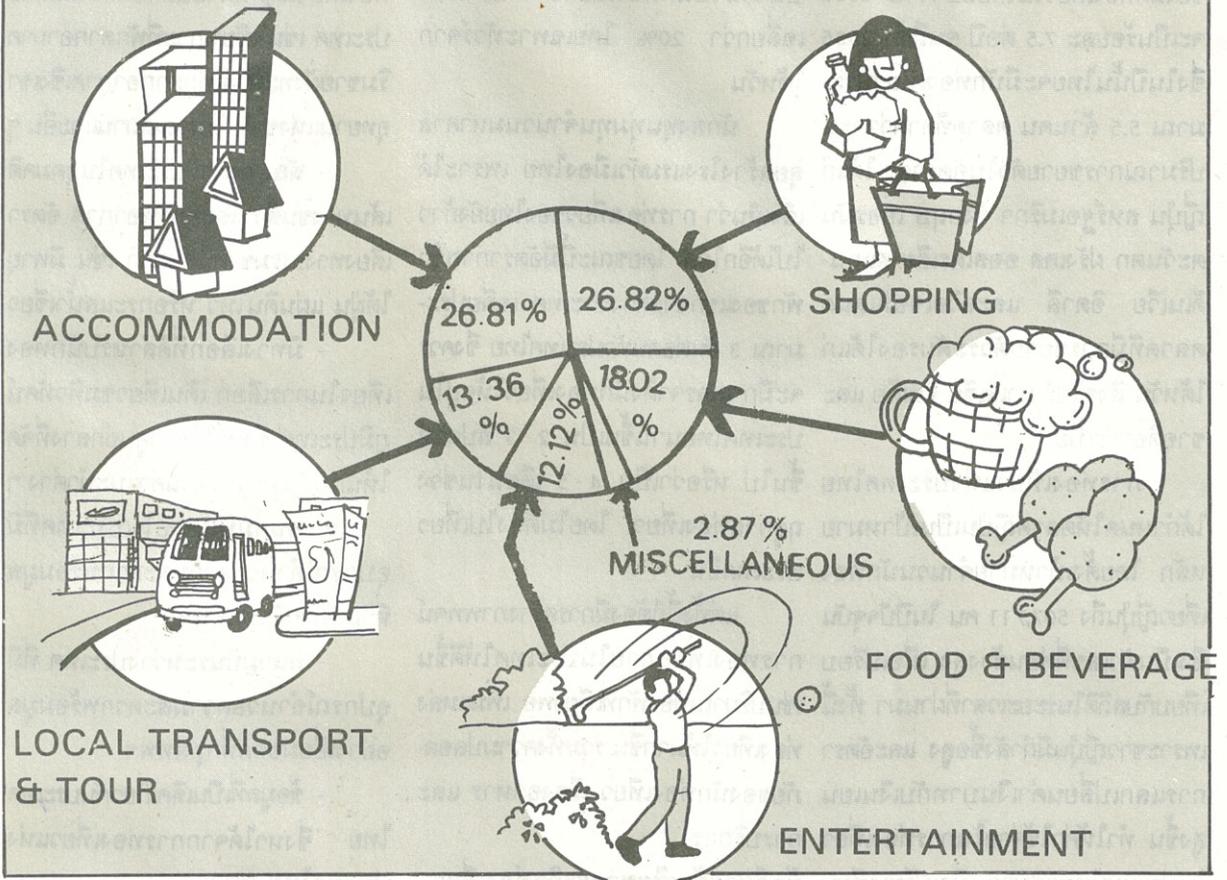
เมืองท่องเที่ยวหลัก	2530 ราคาค่า ห้องพัก US\$	2531 ราคาค่า ห้องพัก US\$	2532 ราคาค่า ห้องพัก US\$
ไทย	90	108	127
สิงคโปร์	100	104	121
มาเลเซีย	72	61	63
อินโดนีเซีย	124	121	132
ฮ่องกง	152	177	210
ไต้หวัน	136	143	170

ตารางเปรียบเทียบรายได้จากการท่องเที่ยว

พ.ศ.	รายได้
2528	31,768 ล้านบาท
2529	37,321 ล้านบาท
2530	50,023 ล้านบาท
2531	78,800 ล้านบาท

สัดส่วนการใช้เงินของนักท่องเที่ยวในประเทศไทย

แนวโน้มนักท่องเที่ยวในประเทศไทย
ในรอบปี 2530 มีจำนวนนักท่องเที่ยว

เที่ยวเดินทางเข้ามาในประเทศไทยทั้ง ร้อยละ 23.59 แยกเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยว
ทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ คิดเป็น ได้ดังนี้

อเมริกา	จำนวน	292,448 คน	เพิ่มขึ้นร้อยละ	19.70
ยุโรป	จำนวน	794,320 คน	เพิ่มขึ้นร้อยละ	27.80
ตะวันออกกลาง	จำนวน	117,547 คน	เพิ่มขึ้นร้อยละ	6.26
เอเชียตะวันออก และแปซิฟิก	จำนวน	2,042,459 คน	เพิ่มขึ้นร้อยละ	26.28
เอเชียใต้	จำนวน	217,311 คน	เพิ่มขึ้นร้อยละ	3.20
แอฟริกา	จำนวน	18,873 คน	เพิ่มขึ้นร้อยละ	37.93

สำหรับในปี 2531 มีนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นจากปี 2530 ประมาณร้อยละ 20

พยากรณ์กันว่า อัตราการเติบโตของนักท่องเที่ยวชาวไทยนับจากปี 2532 จะเป็นร้อยละ 7.5 ต่อปี จนถึงปี 2535 ซึ่งในปีนั้นไทยจะมีนักท่องเที่ยวประมาณ 5.5 ล้านคน ตลาดที่คาดว่าจะมีปริมาณการขยายตัวในอัตราสูง ได้แก่ ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา อังกฤษ เยอรมัน ตะวันตก ฝรั่งเศส ออสเตรเลีย สแกนดิเนเวีย อิตาลี และสวิสเซอร์แลนด์ ตลาดที่มีการขยายตัวระบอบรองได้แก่ ไต้หวัน สิงคโปร์ มาเลเซีย อินเดีย และซาอุดีอาระเบีย

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้กำหนดให้ตลาดญี่ปุ่นเป็นเป้าหมายหลัก โดยตั้งเป้าหมายจำนวนนักท่องเที่ยวญี่ปุ่นถึง 507,711 คน ในปีปัจจุบัน ซึ่งเป็นตัวเลขที่ค่อนข้างสูง เมื่อเปรียบเทียบกับสถิติในระยะเวลาที่ผ่านมา ทั้งนี้เพราะชาวญี่ปุ่นมีกำลังซื้อสูง และอัตราการแลกเปลี่ยนค่าเงินบาทกับเงินเยนสูงขึ้น ทำให้ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวในประเทศไทยถูกมาก เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเงินเยน สำหรับตลาดเป้าหมายรองลงมาคือ ทวีร์จีน จะเห็นได้ว่า นักลงทุนช่วยโอกาสทุ่มเงินหลายล้านบาทก่อสร้างโรงแรมขึ้นมาหลายแห่ง โดยเฉพาะย่านชุมชนชาวจีนเก่า (รอบตลาดเก่า) ได้แก่ รองเมือง, หลานหลวง, วังบูรพา และอื่น ๆ

สาเหตุที่กลุ่มนักธุรกิจหันมาลงทุนสร้างโรงแรมในย่านชุมชนชาวจีน แถวตลาดเก่า (เยาวราช) เพราะว่าการจับตัวของชาวจีนชอบเดินทางมาเที่ยว ชอบปิ้งในย่านเยาวราช และจำนวนห้องพักโรงแรม

ที่รับกรู๊ปทัวร์ชาวจีนมีไม่เพียงพอ ซึ่งในปีนี้นักท่องเที่ยวชาวจีนเพิ่มขึ้นเฉลี่ยกว่า 20% โดยเฉพาะทัวร์จากไต้หวัน

นักลงทุนทุ่มทุนจำนวนมหาศาลลุยสร้างโรงแรมทั่วเมืองไทย เพราะได้เล็งเห็นว่า การท่องเที่ยวของไทยยังก้าวไปได้อีกไกล โดยขณะนี้ มีอัตราการเข้าพักของแขกชาวต่างประเทศ เฉลี่ยประมาณ 3 วันต่อคนทั่วประเทศไทย ซึ่งควรจะมีการเจรจาตั้งนักท่องเที่ยวให้อยู่ในประเทศไทยนานขึ้นเป็น 2-3 สัปดาห์ขึ้นไป หรือว่าเป็น 4-5 เดือนในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว โดยไม่ต้องไปเที่ยวประเทศอื่น

แต่ทั้งนี้ก็ต้องมีการสร้างภาพพจน์การท่องเที่ยวภายในประเทศให้ดีขึ้น เช่นปริมาณห้องพักที่เพียงพอ เพิ่มแหล่งท่องเที่ยวให้มากขึ้น รวมทั้งความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว เรื่องอาหาร และการบริการ

ข้อดีและข้อเสียของธุรกิจท่องเที่ยว - โรงแรมในประเทศไทย

จากรายงานวิเคราะห์ สภาพการท่องเที่ยวนักลงทุนชาวต่างประเทศที่เข้ามาลงทุนด้านธุรกิจท่องเที่ยวในประเทศไทยรายหนึ่ง เมื่อศึกษาถึงคู่ทางและทิศทางการลงทุนทางการท่องเที่ยวของประเทศไทย ซึ่งผลจากการวิเคราะห์จากทุก ๆ ด้าน ทั้งบวกและลบปรากฏผลการวิเคราะห์ดังนี้

ข้อดีและข้อเสียของธุรกิจท่องเที่ยว ในประเทศไทย

ผลในเชิงบวก

- เป็นการเพิ่มทางเลือกให้นักท่องเที่ยวมีจุดหมายปลายทางในแต่ละประเทศ เช่น เทียนเกาะที่พัดตากอากาศริมชายฝั่งทะเล ที่พัดตากอากาศเชิงเขาอุทยานแห่งชาติ โบราณสถานและอื่น ๆ

- ลักษณะภูมิประเทศในอุดมคติ เส้นทางขนส่ง และสภาพอากาศ อัตราเสี่ยงทางธรรมชาติน้อยมาก เช่น มีพายุไต้ฝุ่น แผ่นดินไหว หรือกระแสน้ำเชี่ยว

- มีทางเลือกที่ดีสำหรับนักท่องเที่ยวในการเลือก เดินเที่ยวชมทิวทัศน์ภูมิประเทศ ซึ่งหาได้จากศูนย์กลางที่จัดให้นักท่องเที่ยวในด้านคำแนะนำต่าง ๆ

- สนามบินภายในประเทศที่มีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกพร้อมมูลที่วิเศษสุดที่กรุงเทพฯ

- สนามบินระหว่างประเทศ ที่มีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกพร้อมมูลอย่างเยี่ยมยอดที่กรุงเทพฯ

- ข้อมูลที่เป็นเลิศเกี่ยวกับประเทศไทย ซึ่งหาได้จากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.)

- ความสะดวกสบายด้านการแพทย์ - พยาบาลที่ยอดเยี่ยม

- มีตลาดได้รุ่งอยู่อย่างกว้างขวาง กระจิดกระจายทั่วไปในกรุงเทพฯ และที่พัดตากอากาศอื่น ๆ ซึ่งมีสี่ล้อและดึงดูดใจนักท่องเที่ยว

- มีภัตตาคารท้องถิ่นที่วิเศษสุดให้เลือกมากมาย โดยเฉพาะภัตตาคารอาหารทะเล และสวนอาหาร

ผลในเชิงลบ

- มีการวางแผนระยะยาวในการป้องกันก่อสร้างที่มีมากเกินไป การ

ใช้ทรัพยากรที่มีมากเกินไป มลพิษ และการเสื่อมสลายของสถานที่ดึงดูดใจตามธรรมชาติน้อยมาก

- เมื่อนักท่องเที่ยว “ซ้ำเหมา” ที่เข้ามาเมืองไทยเพิ่มขึ้น คนไทยที่อยู่ในที่พักตากอากาศก็ให้ความนับถือและความเป็นมิตรแก่นักท่องเที่ยววันน้อยลง

- การไม่สามารถควบคุมการค้ากำไรเกินควร ทำให้ได้ของที่ระลึกที่มีคุณภาพตั้งแต่ดั้งเดิมถูกเข้าแทรกโดยสินค้าที่ผลิตปริมาณมากแต่ด้อยคุณภาพ

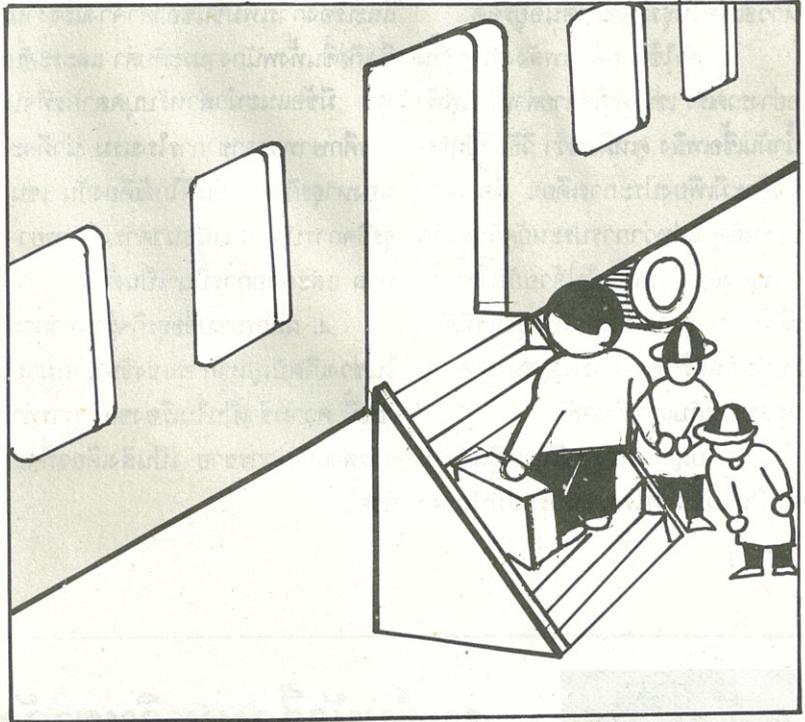
- การมีมลพิษทางเสียง ทางอากาศ และน้ำดื่มทำลายการเป็นแหล่งดึงดูดนักท่องเที่ยวของประเทศไทย นอกจากนี้การที่การจราจรติดขัดเพิ่มมากขึ้นทำลายความสวยงามในการเดินทางเที่ยวรอบเมืองไปด้วย

- นักท่องเที่ยวยังถูกโกงดี และคนขับแท็กซี่หลอกหลวง และนอกจากนี้ภาพของสนามบินดอนเมืองถูกบั่นทอนลงไปจากการที่นักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นถูกฆาตกรรมเมื่อปี 2532

- การขาดแคลนไกด์ที่มีความสามารถ และชำนาญ และไร้จรรยาบรรณในอาชีพ โดยพวกไกด์พวกนี้จะเห็นแก่ค่าคอมมิชชั่น จากภัตตาคาร และร้านค้า

- การกระจายคน และการจัดหาที่พักให้นักท่องเที่ยวไว้ประสิทธิภาพ เช่น โรงแรมไม่ว่างในฤดูกาลท่องเที่ยว และที่ตั้งของการท่องเที่ยวของประเทศไทย (ททท.) ก็แยกออกจากโรงแรมใหญ่ ๆ

- นักท่องเที่ยวมักจะได้รับบริการ

รักษาพยาบาล ที่ไม่เป็นธรรมและไม่จำเป็น ไม่ว่าจะค่าห้องหรือค่ายา โดยที่หมอและโรงพยาบาล จะโกงค่ารักษาพยาบาล

- สถานที่บางแห่งเป็นที่อยู่ของพวกมิจฉาชีพ เช่น พวกนักล้วงกระเป๋า และพวกค้ากำไรเกินควร ผู้ซึ่งถือว่านักท่องเที่ยวเป็นเหยื่ออันโอชะ

- การที่ร้านค้าและภัตตาคารต่าง ๆ เรียกเก็บค่าบริการสูงเกินไป ได้เพิ่มขึ้นอย่างมากจนดูเหมือนเป็นเรื่องปกติไปแล้ว

จากข้อมูลขั้นต้นทำให้เราพอจะมองเห็นโอกาสและแนวโน้มของปัญหาที่เป็นผลตามมาจากกาที่อุตสาหกรรมท่องเที่ยว - โรงแรมกำลังเฟื่องฟู โอกาสดังกล่าวนั้นได้แก่

1. โอกาสที่บริษัทท่องเที่ยว - โรงแรม จะได้รับผลประโยชน์โดยตรง
 2. ธุรกิจข้างเคียงเช่น ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก
 3. บุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถก็จะเป็นที่ต้องการตัวมากขึ้น
 4. ความนิยมของคนที่จบการศึกษา ด้านการท่องเที่ยว - โรงแรมจะมามากขึ้น
 5. ธุรกิจด้านฝึกอบรม การท่องเที่ยว - โรงแรม จะได้รับประโยชน์สำหรับแนวโน้มของปัญหาที่เป็นผลตามมาก็ได้แก่ ความถึงจุดอิ่มตัว อันได้แก่
1. มีผลกระทบกับโรงแรมโดยตรง เพราะมีโรงแรมเกิดขึ้นจำนวนมากมาย มีคู่แข่งที่น่ากลัว ผู้บริหารโรงแรมต้องคิด

หาวิธีเพื่อให้ธุรกิจของตนอยู่รอด

2. ค่าใช้จ่ายด้านพลังงานสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว เช่น ค่าใช้จ่ายสำหรับไฟฟ้าน้ำมันเชื้อเพลิง ดูเหมือนว่า วิธีแก้ปัญหานี้ได้จะมีเพียงประการเดียว คือ การประหยัด แต่ทว่าการประหยัดกับธุรกิจการโรงแรมนั้นเป็นไปด้วยกันได้อย่างไร เนื่องจาก ธุรกิจโรงแรมเป็นธุรกิจที่ต้องแข่งขันกันสร้างความสะดวกสบาย ความหรูหราให้กับแขกที่มาพัก

3. ปัญหาแรงงานมีมากเกินไปจนจำเป็นในช่วงที่โรงแรมประสบปัญหา

และเรื่องการเพิ่มขึ้นของค่าจ้างแรงงานซึ่งเกิดขึ้นทั้งพนักงานระดับต่ำ และระดับสูง มีข้อเสนอแนะสำหรับบุคลากรที่จบการศึกษาทางสาขาการโรงแรม นำที่จะมองหาธุรกิจสายอื่นที่ใกล้เคียงกัน เช่น ธุรกิจการบริการงานธนาคาร, โรงพยาบาล และสายการบิน เป็นต้น

4. ผลกระทบต่อธุรกิจร้านอาหาร ในช่วงเกิดปัญหาการแข่งขันมากมาย เช่นนี้ ความจำเป็นในเรื่องของการส่งเสริมการขาย เป็นสิ่งเดียวที่จะช่วยได้

5. ในด้านเศรษฐกิจของประเทศ รัฐบาลคงจะต้องเร่งให้ความสนับสนุนด้านสินค้าส่งออกให้มากขึ้น การหวังรายได้จากการท่องเที่ยวโรงแรมเพียงอย่างเดียวเป็นเรื่องที่น่าเป็นห่วง อีกประการหนึ่ง รัฐบาลน่าจะจะได้ให้ความร่วมมือกับ ท.ท.ท.เรื่องการส่งเสริมการท่องเที่ยว และรวมถึง การประสานงานกับสมาคมโรงแรมไทยด้วย ในเรื่องการเตรียมที่พักเพื่อต้อนรับนักท่องเที่ยว ในทศวรรษต่อไป ■

ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

THAMMASAT UNIVERSITY BOOKSTORE

ศูนย์กลางการจัดจำหน่ายหนังสือ ตำรา ระดับอุดมศึกษา ของสำนักพิมพ์ มธ.

และสำนักพิมพ์อื่น ๆ

ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ

- * หนังสือราคาพิเศษสำหรับชั้นเรียน (บริการส่งฟรีในกรุงเทพฯ)
- * หนังสือต่างประเทศ ลด 10%

สนใจแวะ ชมสิ่งซื้อได้ที่

ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ตึกเอนกประสงค์ ท่าพระจันทร์ กรุงเทพฯ 10200

โทร. 221-0633

และสาขาศูนย์รังสิต ตึกโดม

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ต.คลองหนึ่ง

อ.คลองหลวง ปทุมธานี 12121

โทร. 529-2078